

THÀNH PHẦN LOÀI, ĐẶC ĐIỂM GÂY HẠI VÀ TẬP TÍNH MỘT SỐ LOÀI SÂU HẠI TRE BÁT ĐỘ TẠI HUYỆN TRẦN YÊN, TỈNH YÊN BÁI

Nguyễn Văn Thành, Lê Văn Bình, Đào Ngọc Quang, Trần Xuân Hưng,
Trần Viết Thắng và Trang A Tổng

Trung tâm Nghiên cứu Bảo vệ rừng, Viện Khoa học Lâm nghiệp Việt Nam

Từ khóa: Gây hại,
tập tính, thành phần
sâu hại, tre Bát độ,
Trần Yên

TÓM TẮT

Thành phần loài sâu hại tre Bát độ tại huyện Trần Yên, tỉnh Yên Bái ghi nhận được 12 loài, thuộc 10 họ và 05 bộ. Bộ Cánh vẩy ghi nhận 05 họ, 05 loài; bộ Cánh nửa 02 họ, 03 loài. Bộ Cánh thẳng, bộ Cánh cứng và bộ Hai cánh đều ghi nhận được 01 họ và tương ứng số loài là 02, 01 và 01 loài. Tỷ lệ bị hại trung bình của các loài sâu hại từ 5,8 - 20,6% và mức độ bị hại bình quân từ 0,05 - 0,93 (đều ở mức độ nhẹ +). Loài Bọ xít lớn (*Notobitus meleagris*) gây hại chủ yếu ở măng, vị trí con đực khi giao phối với con cái thường gần ở phía ngọn non của măng. Trưởng thành cái thường đẻ trứng ở mặt dưới lá hoặc ngay tại măng (sau khi ăn bổ sung) với số lượng từ 10 đến 22 quả; trứng được đẻ thành 2 hàng nằm so le nhau. Sâu non của loài Châu châu tre (*Hieroglyphus tonkinensis*) mới nở thường sống tập trung, thời gian từ khi trưởng thành đực và cái giao phối đến khi đẻ ổ trứng đầu tiên dao động từ 5 - 8 ngày, trong suốt vòng đời của trưởng thành cái chúng giao phối từ 1 - 3 lần và đẻ từ 1 đến 4 ổ trứng; mỗi ổ trứng thường có số lượng từ 28 đến 41 quả. Loài Voi voi lớn (*Cyrtotrachelus longimanus*) phá hoại trên măng, những cây măng cao từ 1,2 - 1,7 m thường bị hại nặng. Trưởng thành dùng vòi đục vào măng sau đó đẻ trứng tại khu vực đó. Sâu non khi mới nở đục từ dưới gốc măng đục lên, đến tuổi thành thục sâu non tạo 1 lỗ rộng khoảng 1 cm để chui xuống đất và vào nhộng.

Species composition, harmful characteristics and behavior of some Bat Do bamboo pests in Tran Yen district, Yen Bai province

The composition of Bat do bamboo shoots pest in Tran Yen district, Yen Bai province recorded 12 species, belonging to 10 families and 05 orders. Orders of Lepidoptera recorded 05 families, 05 species; Hemiptera with 02 families, 03 species. Orthoptera, Coleoptera and Diptera all have 01 family and represent the number of species as 02, 01 and 01 species. The average pest prevalence of pests ranged from 5.8 - 20.6% and the average level of damage ranged from 0.05 - 0.93 (both mildly). *Notobitus meleagris* damage mainly in bamboo shoots. The position of male when mating with female is usually near the young tip of bamboo shoot. Females usually lay eggs on the underside of leaves or on shoots (after supplementation) with numbers from 10 to 22 eggs; The eggs are laid in two staggered rows. Larva of *Hieroglyphus tonkinensis* usually live in concentration, the time from adult of male and female to laying the first nest varies from 5 - 8 days, throughout the life cycle of the female adult mate 1 - 3 times and lay from 1 to 4 eggs nest; Each nest usually has between 28 and 41 eggs. *Cyrtotrachelus longimanus* species infestation on bamboo shoots, the bamboo shoots from 1.2 to 1.7 m in height are often severely damaged. Adults use a hose to chisel on bamboo shoots and then lay eggs in that area. Young larva, when hatching, chisel up from under the base of bamboo shoots. When they reach maturity, they create a hole about 1 cm wide to burrow into the ground and pupate.

Keywords: Harmful,
behavior,
composition pests,
Bat do bamboo,
Tran Yen district